

2012. JANUÁR–FEBRUÁR

JÓ PÁSZTOR

A JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY LAPJA • 9. ÉVFOLYAM 1–2. SZÁM

Teljes béke

A „Jó Pásztor” kilencedik évfolyamának első számában, 2012 januárjában – a kétség kívül zűrzavarosan induló és válságokkal teljes előző évek után – egy gyönyörű ésaiási ígét szeretnék Kedves Olvasóim emlékezetébe idézni: *„Kinek szíve Reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében, mivel Tebenned bízik”* (És 26:3). Talán aranymondásként tanultam meg ezt a bibliaverset, s ha így van, akkor bizony akár 60 éve is lehet, hogy a szívem legmélyén őrzöm. A héber szöveget szinte minden bibliafordítás másként adja vissza, de persze nekem – és mindazoknak akik a „Károli”-n nőttek föl – ez a legkedvesebb. Arról nem is beszélve, hogy mindegyiknél költőibb. El is felejttem most a szövegösszefüggést, a teológiát, az exegézist és csupán azt írom le, amit nekem jelentett ez a bátorítás 2011 legvégén, miközben azon gyótródtam, hogy milyen ígét olvassak újév napján a sok alkalmas közül, miről prédikáljak, merthogy lehet bármiről, vezérfonallal vagy anélkül, és akár üzenetet is jelenthet, de biztos-e, hogy aktuális, biztos-e, hogy lélekadta, istenadta, mert ha nem, csak érczengés és cimbalomhang a prédikáció és nem üzenet. Becsületes igehirdetők ismerik az „üzenetkeresés” érzését... A napok múltak, eljött a szilveszter, és én még nem tudtam, mi lesz az újévi ígém, amikor „szupernova” fényvel bevillant ez az íge, és egy percen belül az egész prédikáció.

A szív a Bibliában az értelem-, érzelem- és akaratvilágunk központja. Gyakran bajunk van vele, akár egyik, akár másik, akár a

harmadik vonatkozásban. Hol gyorsalkodik, hol meg-megáll. Magnagyobbodik, kilyukad, részlegesen elhal, ahogy gyakran megesis ez értelmünkkel, érzelmünkkel, vagy akaratunkkal is. Kővé válik – ahogy a próféta mondja, elhagy, elalél, remeg, és persze végül megáll. „Szerencsés” esetben újraindul... Az új szív, a „hús” szív – mostmár végleg lelki értelemben – nélkülözhetetlen az üdvösséghez. Isten megígéri, hogy adja... Van-e neked?

Az új szív is elfárad, elalél, stb. Erősítésre, „támaszra” van szüksége. A kicsi gyerek „támasztéka” – aki még nem tud járni – a keze. Először kettő. Az „új szíves” hívő is „négykézláb” kezd. Aztán lassan föláll, elindul, esik-ke. Kapaszkodik, majd magabiztos: tanulás, Ige, Isten nélkül is jól megvan. Nemcsak az „öregkor” igényli a támasztékot, a kapaszkodót, a botot, először egyet, aztán kettőt, járókeretet. Fiataloknak is – különösen balesetek után – kell a mankó, egy vagy kettő, esetleg kerekese szék. Nincs egyetlen olyan szuperhívő, nem volt soha és nem is lesz, akinek ne lenne szüksége időn-

ként – tulajdonképpen folyamatosan – támasztékra... Miben bízol, mire támaszkodsz?

Minden bizonytalan körülötünk, de *„Kinek szíve Reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében.”* Teljes béke! Ez csak álom lehet egészen addig, amíg nem az Úrra támaszkodsz. Kizárólag Rá. Ennek a „támaszkodásnak” a neve: bízalom. Hogy is folytatódik az íge? Mért őriz meg Isten a rá támaszkodó hívőt teljes békében? *„Mert Tebenned bízunk”* – olvassuk.

Kire támaszkodsz, kiben bízol? Így helyes a kérdés!

Az emberiség egyre növekvő sebességgel száguld egy istentelen antikrisztusi eszmerendszer globális kiteljesedése felé. Ellenszélben, ateista és antikrisztusi környezetben kell Jézus-tanítványnak lennünk. Támaszra van, és még inkább támaszra lesz szükségünk 2012-ben, s ha lesznek még következő évek, azokban is. Légy erős, vigyázz az új szívedre és ne feledd, hogy Kire kell támaszkodnod, Kiben kell bíznod!

Almás Mihály

Czine Ferenc életéről, tallózások 2. rész

Kirner A. Bertalan eredeti kézírata alapján (Megőriztük a neves történész régies stílusát)

Czine lakása a kaszárnyában

Akik jártak már Czinénél, elmondták egymásnak, hogy nagyon érdekes és értékes ember. Énekel, Bibliát olvas, hegedül, szerényen él, ügyes. Azt is érdekesnek találták, hogy a délutáni órákban mindig a lakásán van, és énekléssel, hegedüléssel tölti az idejét. Azt is, hogy délutánonként felkeresik a baptista testvérek is.

Elhatározták, hogy egy ízben próbára teszik Czinét. Figyeltették, hogy tényleg így él-e mindig? Az lett a megfigyelés eredménye, hogy valóban ilyen szerényen tölti egyedülletben minden idejét.

Én is sokat jártam ezzel a nagyon drága emberrel Czine Ferencsel, és sokat is tanultam tőle. Hallottam egy beregszászi gimnáziumi tanártól, aki Czinét a katonaságánál látta és ismerte – Weiss Vértés Aladártól –, hogy Czine kitűnő katona volt és katonái megbízhatóbbak és jobbak voltak másoknál. Márku Józsefné pedig azt mondta – és ezt mástól is hallottam –, hogy a debreceni konferenciára Czine kérésére kiengedték a kaszárnyából a baptista katonákat három napi eltávozásra. Ez a testvérnő Nyírbélteken lakott, közel a vasútállomáshoz.

Hitvita a 65. ezred harctéri lelkészével

Czine az ige fegyverét is használta, amikor szükség volt rá. Mindig megvédte hitbéli felfogását. A harctéren a 65. gyalogezred lelkészével folytatott hitvitát, mert gúnyolta Czine szektás mivoltát, és a baptistát. A lelkész gúnyolódását visszautasította és bibliaversek segítségével védte és igazolta a baptista felfogást. A hitvita a tiszteknek és a katonáknak is nagyon tetszett. Lelepleződött a támadó pap tévedése... Végül a támadó ezredlelkész kapitulálását abban a kije-

lentésben ismerték fel, hogy „majd máskor folytatjuk ezt a kis hitvitát, bibliai harcot”. Erre azonban nem került sor. Így a hallgatók csendes mosolyával, a „hitvita” végetért. Czinét szerették a katonák és szerettek a közelében lenni.

Önfegyelme a heves csata után

Czinében volt valami érdekes ható erő. Egy ízben a század parancsnoka így szólt hozzá ütközet előtt: „Czine kérem, a maga közelében kívánok maradni, mert tudom, érzem, hogy maga az „Isten embere” (ApCsel 27:22).

Valóban Czine a saját természetes lelkületével tudta megvidámítani és engedelmessé tenni az alattvalóit, minden katonatársát. Gyülekezés közben jó kedvvel így invitálta katonáit: „Sorakozni jöjjetek, kicsi katonák, lengessétek magasan Jézus zászlaját. Sorba álljon, aki bátor, ne maradjon távol, Jézus áldja hősi csapatát.” (V.ö. Gyermekek öröme, Bapt. Hitk. Bpest, VI. Aradi u. 48. E.sz. 4136. – 148. o.) A katonák pedig sorakoztak.

Harctéri, hősi mentés

Egyik heves csata után Sztanislaunál, Nemes Müller Károly vezérezredes (v.ö. Jókai: Lőcsei fehér asszony), (a lőcsei céhmesterek német nemesi kutyabőrrel bizonyították magyar mivoltukat) – kivételesen nagyszerű, finom uzsonnát küldött fel Czinének a lövészárkba. Tojást, szalámit, sajtot, bort, rumot, konyakot. Czine elfogadta az ételmezt, de a bort, konyakot, rumot visszaküldte érintetlenül. Nem fogyasztotta el. Nem ivott, nem dohányzott még a legkritikusabb időben sem. Még akkor sem, amikor mások éppen a harctéren szoktak rá ezekre. Czine fogadást tett és ezt akkor sem szegte meg, amikor mások ezt megengedték

volna maguknak. Czine az Úrnak tett fogadását csodás erővel megtartotta. Nem csoda tehát, ha minden csapattestnél, minden katona hamar megszerette és megbecsülte. Véleményét a legkritikusabb időben, nehéz helyzetben kikérték és elfogadták. A legnehezebb feladatokot bízták rá, melyeket ő különös módon, sikeresen oldott meg.

Czine bátyja, Czine András mondta el nekem, amikor Ferenc után kutattam, (a vele való közös munkámban sokat megtudtam róla) a következőt. A nagydobosi református lelkész, Mózes István mutogatta a faluban az embereknek az újságokat, melyek több cikkben hozták Czine harctéri szerepét: „Na, nézzék Ferencet, megint az újságba tették”.

Czine harcban, pihenőben egyaránt hűséges volt társai, barátai iránt. Ennek egy nagyon komoly bizonyosságát adta a következő megrendítő eseményben. Czinének szokása volt, hogy egy-egy nehéz harc után szétnézett katonái között. Kik maradtak, kik haltak?!

Czine lelkijereje

Egyik nehéz csata után – amikor pihenőbe mentek – Czine észrevette, hogy az ezred segédtiszt, Stizer főhadnagy hiányzik, eltűnt. Keresi, de nem találja. Czine visszament az ütközet helyére. Futóárkon, drót akadályon keresztül botorkálva, bujkálva kereste a főhadnagyot. Sok keresés után rátalált az ezred segédtisztre, aki súlyosan megsebesült. Elernyedten, reménytelenül, tehetetlenül feküdt, a lábát érte lövés. Amikor hosszas keresés után rátalált a sebesült tisztre és az felismerte Czinét, teljes reménytelenségében csak annyit tudott mondani: „Meghalunk Ferenc”. Mire Czine határozott reménységgel azt válaszolta:

„Megóv a jó Atya, nem halunk meg.” Miután bekötözte a sebesülteket, erőltén társát két karjára vette és a futóárkon, drótkadályokon bujkálva, lapulva, vonszolva, háromnapos fáradtság után, elvitte a segélyhelyre.

Több ilyen ténykedése volt Czine Ferencnek a nehéz harctéri helyzetben, de a nagy kötelességérzet, a bajtársi szeretet, emberséges érzület Czinében a krisztusi örök szeretetből fakadt. Nála ez kiapadhatatlan maradt.

Czine Ferenc az ezredsegédtiszt megmentéséért – bár arany vitézségi éremre volt föltérjesztve – nagy ezüstérmét kapott. A megmentett főhadnagy később maga mellé hívta őrmesteri irodavezető altisztnek, de Czine ezt nem fogadta el.

Orosz imaházakban

Czinét a lelkek megmentése hevítette. Ezért járt mindenüvé, ahová mehetett. Panyola-i Piros Gábor testvértől hallottam, hogy Czine eljár az orosz-ukrajnai megszállások közben is baptista imaházakba. Így volt Razdolnán és környékén. (A hely: Jaketerisnyoslav, most Jetropeczku.) Oda lóháton ment mindig. Amikor megtudták a gyülekezetben, hogy magyar baptista őrmester, felkérték a tolmács útján való prédikálásra is. Nagyon tetszett nekik Czine beszéde. Többször is hívták. Másodszor, harmadszor is elment, míg azon a tájon tartózkodott. Tolmácsa: Smál József hotel portás, Temes megyében. A ruszok pedig mindig nagyon szépen fölvirágozták a lovát. Ennek is és a találkozásnak is nagyon örült Czine. Ennyit tudott: „Nyekujem peknye” de nagyon örültek ennek is. Láthatjuk tehát, hogy Czinét a missziómunka mindenütt és mindenek felett érdekelte.

Kaszárnya general-visitatio

Egy ízben a munkácsi kaszárnyában óriási lőtás-futás, rendezgetés volt, főleg az udvaron. Generál-

vizitációra érkezik a hadosztály főnök. Mindenki izgalomban van. Már vége van a vizitnek, a nagy ebéd következik. Ilyenkor – ebéd után – a generál major valami különös, érdekes dolgot akar látni, hallani. A tisztjek jelentik: ki, mit tud katonái felől. Egyik nagyevő katonát jelent, aki három fejadagot is el tud fogyasztani, a másik fejállásban kiváló, a harmadik két szék között csodálatos mulatságokra képes. Majd jelentik, hogy egy katona a huszárvágást jobb és bal kézzel is nagyszerűen teljesíti. A generál majort, aki huszároknál szolgált, ill. huszár volt, ez különösen meglepte, így egyedül a huszárvágás jöhetett szóba. Természetesen a „produkciós katonákat” berendelték és elhelyezték őket az ebédlőhöz közeli helyiségben. Ott izgultak a szerepléshez hívott katonák és azok feljebbvaló tisztjei is.

Kitűzték a kezdés időpontját: háromnegyed kettőre. Némelyik már korábban is ott volt. Fél kettő, és Czine még mindig hiányzott. Mindenki izgult, de Czine pontosan háromnegyed kettőre megérkezett.

Az ebédnél a tisztjek jól elbeszélgettek, mivel a fővendégeknek volt többféle mondanivalója is. A beszélgetést a produkció idejét jelző csengő szakította meg. Az asztalnál kényelmesen elhelyezkedve, illatos, párolgó feketekávé és dohányfüst között várták a produkciót...

Czine huszárvágása

Czine Ferenc hozza magával a hegedűjét is. Hátha lejátsszatnak vele néhány balkézzen hegedült dalmot. A hegedűt azonban letetetik vele. A főhadnagya jelenti, hogy csak a huszárvágást akarják látni. Czine engedelmessé válik. Elhelyezi egy odakészített kis asztalra a hegedűjét, majd odalép a másik asztalhoz, amelyen két kard volt elhelyezve.

A tisztjek és a vendégek most az ebédlő asztalnál nagy érdeklődést

tanúsítva kioltják még égő cigarettájukat is. Odavillan a szemük a nagy asztal végén ülő generál majorra, aki szintén Czinét figyeli, aki nyugodtan nézi a kardokat, majd egyiket, is, másiakt is kezébe veszi az előbb letett kardot újra a kezébe veszi, végig csúsztatva az ujját a kardlapon és állásba helyezkedik. Jobb kézzel kéri tőle a huszárvágást. Nesztelen csend ül az asztal körül. A pupillák is kigömbölyödnek, némelyek az állukat veszik a tenyerük közé. Nézik, figyelik Czinét. Ő nyugodtan áll, pengeti a kard életét. Állásba helyezkedik, majd mint a villanás, marokra szorított jobb kézzel biztosan, nyugodtan kivágja a huszárvágást. Az asztalnál ülő vendégek szinte egyszerre sóhajtanak, mint akik lélegzetvisszafojtva figyelték a huszárvágást. A tisztjek összehajolva tesznek megjegyzéseket. Czine azonban még a helyén áll, várakozik. Most kéri tőle a nóvumát (a különlegességet), a bal kezes huszárvágást. A nagy asztalnál ülők most megmerevednek. Czine pedig a maga szolid szemével, mosolygós arcával áll és ismét megpengeti a kard életét és érdekes balkezes viszárs állásba helyezkedve megmarkolja balkezevel a kardot. A vendégek lélegzete szinte eláll... Czine pedig cselekszik. Sivít a kard. Suhog a levegő. Villan a penge. És a balkezes huszárvágás Czine kezéből leperdül. A néma csend, élénk morajlásba rezdül és tapsok, bravó kiáltások közben nyilvánítják Czine felé az őszinte elismerést.

Négy napos szabadság-level

Ezen érdekes eset után – két nap múlva – a parancsnok útján, négy napos szabadság-levelt kap Czine. Ezt nagy örömmel fogadja és hazaérkezése után három napra már is lemegy néhány gyülekezetbe. A testvérek között örömmel szólja az ígét. Éneklőket és kedves énekeket, és mosolyogva beszélget a gyülekezet tagjaival, barátaival. Boldogan

örvend a gyülekezet testvériségének. Meglátogatja a beteget. Nem felejtkezik el a törekvő barátokról sem. Elmeséli ennek a négy napos távozásnak a lényegét, történetét és sok örömmel eltelve, nagy lelki gazdagsággal megy vissza szolgálati helyére a nagy kaszárnyába, ahonnan nem sokára tényleges szabadságra is hazatérhet. Az akkori hazajövele remélhetőleg több napos lesz, mint ez a jutalmi „eltávozás” és akkor még több örömben részesülhetnek a testvérek.

Visszamenőleg még nézzünk végig Czine katona-életének néhány epizódján, eseményén.

Czine az újonc

Kezdő katona korában, mikor még a menetelést, masírozást tanulgatták, próbálgatták, Czine nem énekelte a durva, ocsmány nótákat. Ezért egy tizedes puskatussal Czinét derékon ütötte, aki elájult. Az eset kivizsgálása után Czinét felmentették, de a csapat utolsó sorába helyezték, majd tiszti szolgáló „kutyamosó” ténykedésre utalták. Itt azonban nem soká maradt. Kifogásolta a tiszteknél szokásos mulatozást, lumpolást, részegeskedést és más le sem írható züllést. Így bekérte magát a legénységi sorba. Ekkor indult el tulajdonképpen katonai pályája, amelyet – mint láthatjuk – nagyon példásan élt végig.

Czine katonai vendégei

Még élnek olyan testvérek, akik ismerték Czine testvért. Berukolásuk után egyik ablakból énekes hegedűhang hallatszott. Fölsírták a baptista melódiákat, amikor elmentek az ablak előtt. Tovább érdeklődve rátaláltak Czine Ferenc szobájára. Bementek hozzá, bemutatkoztak. Elmondták honnan valók. Első kérdése az volt a katonák felé: „Nem vagytok éhesek? Egyik ezt, másik azt mondta, de azért elébük tette a nagy darab

szalonnát és kenyeret, amelyet még ha nem voltak is éhesek, jóízűen elfogyasztottak. Egy ilyen katonához az én 1933-ban kezdett misszió-kutató munkám során vezetett el áldott emlékü Czine Ferenc, (Szabolcs megyében, Ibrány községben), Fábíán János testvérhez. Itt Czine Ferenc testvér az imaházépítéshez segített vályogot vetni. Ilyen és hasonló munkában több helyen is részt vett.

Házépítés, gerenda rakás Tiszamogyoróson

Tiszamogyoróson pedig, Ésik Mari szegény asszony testvérnőnek a háza fölépítésében, a gerenda felrakásánál segédkezett egyik fiatal testvérral, Mészáros Lajossal együtt, akit a szemináriumba is beírányított és aki most Berettyóújfaluban prédikátor. Ez utóbbi testvér egyike azon néhány prédikátornak, akit kezdettől fogva átszállás-kiszállás, költözködés nélkül töltötték el egy helyen a prédikatori áldott és szép szolgálatot. Ennél a tiszamogyorósi háztető felrakásánál, mintha Borbás Sándor testvér is segédkezett volna, aki nagyszerű munkatársa volt Czine testvérnek. Róla még később, más alkalommal szintén megemlékezünk. Előzetesen annyit, hogy Borbás Sándor a nyírségi területen végzett hatalmas méretű misszió-

munkát. Ezért a nép Isten emberének nevezte. Ha már Czine munkatársainál vagyunk, itt vesszük sorba és emlékezünk azokra a tényekre, hogy Czine Ferenc a munkájában egyedül a lelkek megmentését szolgálta. Ezért fáradozott szinte a kimerülésig télen-nyáron, melegben-hidegben, sárban-vízben, hóban-porban. Munkáját példásan végezte. Örült minden egyes léleknek és azok is nagyon boldogok voltak, akiket Czine Ferenc vezetett az Úr Jézus Krisztus követéséhez.

(E sorok írása közben hallottam és el is fogadom, hogy pl. az ország egyik példás, népes és komoly gyülekezetében – a nagyvarsányiban – negyed részben még a 20 évvel előbb meghalt Czine Ferenc által megnyert, megmentett öregek és leszármazottaik vannak. Pl. Herczeg Benjámín, Kun Lajos stb.)

Ifjak megnyerése, munkatársak

Czine Ferenc több ifjút megnyert az igeszolgálat és lelki mentő munka céljára és terjesztésére. Itt említjük meg azt a szolgálatot és sikert, amelyet Czine Ferenc által nyert a magyar baptista egyház. Czine Ferenc munkája nyomán nyolc ifjú vette fel a szolgálatot a lelki munka teljesítésében, akik Czine ajánlatára és munkájára, lelkesítésére álltak az ige szolgálatában.

Czine gyümölcsei, munkájának folytatói, terjesztői lettek és más oldalon szemináriumot is végzett ifjú testvérek: *Gerzsenyi Albert, Mészáros Lajos, Molnár Bertalan, Vass Ferenc, Révész Sándor, Margitai Lajos, Kozák Sándor, Barabás János*. Ezek Czine Ferenc által nevelt ifjú testvérek maguk és gyermekeik munkájával szinte a fél országot, a nyírséget bedolgozták és építették a hitélet templomát. *Kozák Sándor* szintén kezdettől fogva egy helyen – Kisvárdán és körzetében – 25 évet töltött hűséges szolgálatban.

Barabás János már nem él, ifjan halt meg. Ő is úgy érzett és úgy járt, mint *Czine Ferenc*. Nem szerette az üres, trágár, durva szövegű énekléseket és óvta híveit is, az ifjúságot is. Barabást ugyan nem ütötték a katonák puskatussal derékon, mint *Czine Ferencet*. Őt félreértések miatt gáncsolták el. Szolgabírói fogságban vesztette el szabadságát és egészségét, melynek vége korai halál lett. Utána özvegyen maradt ifjú nejének is hasonló sorsa lett. Egyetlen árván maradt kisleánya más gyermektelen házaspár ékessége lett. (Patkás Gábor testvérek fogadták örökbe – a szerk. –)

Czinének voltak szívesen szolgáló munkatársai, többen is. Ide számíthatjuk *Borbás Sándort*, *Révész Balázst*. Az előbbi Nagydobosról, az utóbbi Szamosszegről, ill. Tuzsérről. Még többen is, akiket szíves örömmel állított az ige mezejének munkájára, szolgálatára. Ilyenek még *Szűcs András* és a többi *Szűcsök*. Róluk a későbbiek folyamán teszünk említést.

Czine orosz gyülekezetben

Czine Ferenc az orosz fogságból hazajött baptista testvéreket szerette. Mindegyiket respektálta, tisztelte. *Czine* maga is volt orosz gyülekezetben, ezt már korábban is láttuk. Tehát *Czinének* ebben a tekintetben is tágabb ismerete volt. Prédikált nekik. Velük úrvacsorázott. Ő mondta, hogy ott nem felaprított kenyereket vettek, hanem a nagy egész cipó formájú kenyérből ők maguk törtek és ettek. (Ezt hallottam én is az utóbbi háború során másoktól is, és *Juhász János* balatonszemesi prédikátortól is.) *Czine* testvér volt orosz baptista gyülekezetben zárt órán is. Ott akkor éppen egy prédikátort kizártak egy esztendőre. Sírt az egész gyülekezet, sajnálták az illetőt és mégis kizárták. A kizárás szavazó kockákkal történt. Annak dacára, hogy sajnálták az illetőt, majdnem

egyhangúlag történt a kizárás is. (Érdekes volt *Czine* testvérnek, hogy meghatározott időre, egy évre szólt a prédikátor kizárása.)

Czine közlékeny

Czine sokban különbözött szomszédaitól. Ő maga sem sajnálta gondolatait átengedni másnak. Nem volt sem féltékeny, sem irigy, hanem közlékeny és gondolatait átruházó tanítómester volt tudásában. Nem vindikálta magának egyedül a jót, a szépet. Ötletet, újítást szívesen fogadott el másoktól is. Megközelíthető volt. Úgy tudta átadni hitbeli felfogását, hogy az illetőnek az maradandó volt.

Amerikai bizonyágtevők

1961-ben egyik vasárnap délelőtt két vendégtestvér volt a Nap utcai baptista imaházban. Az egyik – amint ez szokásban volt – üdvözölte a prédikátort, *Szabó László* testvért és a gyülekezetet. A vendégeket mindjárt körülvették, beszélgettek velük. Érdeklődtünk, hogy mi járatban vannak Magyarországon. Elmondták, hogy több mint 20 éve vannak Amerikában, látogatóba jöttek haza. Sárospatakon élnek rokonaik. Majd megkérdeztük tőlük, hogy hol lettek hívők és kitől hallották az evangéliumot. Azt mondták, hogy Sárospatakon, *Czine* őrmestertől. Ezután mások is kérdezősködtek és nyilatkoztak az amerikai testvéreknek. Nevüket felírták: *Ivan Mike* (Mike Iván, 43. St. P. Colbone. Ont. Canada).

Én akkor ezektől az amerikai testvérektől – patriotizmusból – mint volt pataki diák, üzentem a régi pataki főiskolának. Később ott járva megtudtam, hogy a főkönyvtáros, *Újszászi Kálmán* átvette az üzenetemet és említette azt is, hogy ezek az amerikai testvérek emlékebe ajándékot adtak a főiskolai könyvtárnak, egy Bibliát.

(folytatása következik)

KÖSZÖNÖM

*Köszönöm Úr Jézus neked,
hogy amíg e Földön élek,
Teveled járhatok.*

*Hogy testet alkottál nekem,
hogy amíg tart földi létem,
Neked szolgálhatok.*

*Köszönöm Uram a társam,
kivel együtt járhattam égi,
földi mezőn.*

*Gyermekeim szeretetét,
testvéri szívek melegét,
hálásan köszönöm.*

*Köszönöm világozságod,
békédet, irgalmasságod,
vigaszt, erőt.*

*S azt, hogy amit Tőled kapok,
mindent tovább is adhatok,
békét, vigaszt, erőt.*

*Oly sok a békétlen ember
Uram. A szenvedés tenger,
kicsin körömben is.*

*Segíts, hogy bátor lehessek,
megértő, testvér lehessek,
ki rendületlen hisz.*

*Tudja, hogy nincs lehetetlen,
hogy Isten nem tehetetlen.
Nem késik el soha.*

*S hogy ahol most még sötétlik
holnap már csodásan fénylik
Isten áldó napja.*

*Köszönöm az életemet,
mit oltárodra tehetek
bízón, gyermek módra.*

*Köszönöm a szolgálatot,
s azt, hogy mikor elfáradok,
adsz Te erőt újra.*

Almási Mihályné

Híven mindhalálig

Nemrégiben egy idős hívő testvértől régi iratokat kaptam. Volt köztük egy eredeti Ungár Aladár levél. 1961. május 30-án írta Németországból, felesége hazájából, ahova 1959-ben – már súlyos betegen (egy vesével és rákkal küzdve) kitelepültek. Egyik lábát 1961-ben, a másikat 1970-ben amputálni kellett. Látása ekkorra már igen gyenge volt, súlyos cukorbetegsége miatt. 1970. nov. 23-án költözött az örök hazába.

Rá különösen igaz a mondás: „Ha egy zsidó igazán megtér, nagyon hasznos eszköz lehet Krisztus kezében!” Hihetetlen ambícióval dolgozott – főleg a zsidó misszióban. Szinte haláláig prédikált a rádióban, írt, levelezett. Buzgóságának, hitének, elszántságának jó bizonyítéka ez a körlevél, egy a sok közül. Írásait – mostanában megjelent könyveit – szeretettel ajánljuk kedves Olvasóinknak!

Drága Szeretteim!

Épp az előbb ment el az orvos. Nagyon csóválta a fejét. Lábamon a baj tovább terjed. Még vár, látni akarja, meddig megy. Amikor elment, folytattam egy levelet. Akinek írtam, maga is éppen most került a betegségével kapcsolatban mély hullámba. Drága testvérek hazulról, de itt is értesülvén a betegségről és a várható lábamputációról, kedvesen érdeklődnek: mi lehet Isten célja mindezzel? Miért éppen gyermekeim „csattan az ostor”? – kérdezi valaki kedvesen. Megpróbálok beszámolni arról a sok mindenről, ami épp e mozgalmas napokban világosan áll előttem.

Híres hely evangéliumi körökben szerte Möttlingen. Vater Stange sokak gyógyulásában Isten áldott eszköze volt. Valaki egy hete beszélte nekem, hogy sógornője fiatal korában súlyos betegségben kereste fel az öreg urat (aki egyébként már régen elhunyt). Épp tanúja lehetett – mielőtt reá került a sor – hogy az öreg testvér kezét egy vakon született 12 éves leányka fejére helyezve imádkozott és a leányka látása megjött. Tele reménységgel térdelt le ő is. Vater Stange fejére helyezte kezeit, imádkozni kezdett érte – de abbahagyta. „Leányom, te nem fogsz meggyógyulni, te a nagyobb kegyelmet nyered az Istentől, de a szenvedéseid által dicsőíted majd Őt. Az asszony hosszú szenvedés után most halálán van. Ennek az idős drága testvérnek éles látása volt Isten akaratát illetően. Mikor ezt hallottam, szívemben elgondoltam: ezt a látást adta nekem is Isten sok évvel ezelőtt, hogy t.i. nem csodálatos gyógyulás által, hanem szenvedéseimben akarja megdicsőíteni magát. Isten nemcsak megmutatta ezt nekem, de valami különös csendes mély örömet és készséget is adott hozzá. Újra meg újra elöntötte szívemet a hála – és szemeimet a könny – amikor a Vele való közösségnek ilyen és hasonló drága tapasztalatait ajándékozta nekem. Most, hogy ágyhoz kötött, sok levelezés és olvasgatás mellett csendességem is van.

Az utóbbi hónapokban egy bizonyos szárazságban voltam. Külsőleg minden jól ment. Sokat dolgoztam,

utaztam, írtam, szolgáltam – szolgálataimat Isten megáldotta –, de mégis „érzések nélkül” mintha szárazságba kerültem volna. Hit által mentem tovább: Uram, érzés nélkül is, érzéseim ellenére is hiszek, tudom, Tied vagyok s Te az enyém. Itt a betegágyon tanított meg valamire és vezetett ki ebből az én Uram. Nagyon sok áldással volt tele az életem. Rengeteg testvérrel vagyok élő, drága közösségben. Adott ismereteket, világosságot, nagy örömeket az igében. Gazdag tapasztalatokat, megérett szívet, drága feleséget – egyszerrel kimondhatatlanul sokat. Valahol megkísértett a gondolat: Lám, azért mégiscsak pompás fickó vagy! Mennyire fel tudott használni az Úr. Egyszerrel a patikárius drágakenetébe belehullott a döglött légy és megbűdösítette a drága illatot. Könnyek között volt szabad felismernem, hogy mint először, nyomorult, érdemtelen bűnősként jöhettek Hozzá, úgy ma is csak kegyelemből élő, kegyelemre szoruló, kegyelem nélkül létezni sem tudó utolsó valaki, önmagában senki, semmi vagyok. Kezeim üresek, hozni nem tudok semmit, Ő lett mindenem, életemben – halálomban egyetlen reménységem. A szívem újra érte ég, semmi sem kívánok lenni.

A Bibliában egyik legkedvesebb szavam hol nyomorúságnak, hol szorongatásnak van fordítva (németül: Drangsal). Az eredeti szó beszűkülést jelent. Mindig nagy tömeg járt az Úrral. Néha külön vonult a tizenketttel. Egyes alkalmakkor csak hármat vitt magával. Sokszor beszélgetett emberekkel kettesben. De a kereszten magára maradt. Még Isten is magára hagyta Őt, amikor bűneinket vitte fel a fára és érettünk bűnné tétetett. Útja egészen beszűkülte. – Régóta figyelem, amióta ezeket tudom – hogy Isten kiválasztott gyermekeit és eszközeit ebben is Jézushoz hasonlóvá akarja tenni. Sokszor Istennek egy-egy áldott embere élete végén egészen magára marad. Minden és mindenki elhagyja. Meg nem értés, félreértés, rágalom érik. Úgy látszik, mintha élete egész munkája hiábavaló lett volna.

Ott áll magában, kifosztva. Csak kevesen sejtik, hogy ilyenkor különös kegyelem munkálkodik öreg harcosaink életében.

Isten, amikor mindentől és mindenkitől megfoszt – a maga számára különít el. A nagy Mester műhelyében az utolsó simításokat végzi a Szentlélek, hogy remekmű készüljön. Le kell törölni az emberi gyarlóságot és a magára beállított utolsó vonásait is. A régi ádami természetből semmi, de abszolút semmi nem használható. Tünni kell mindennek.

Ilyenkor veszi el Isten minden támasztékunkat, mint a mankókat, ilyenkor nemcsak megrendül az önbizalom, hanem egészen összeroppan. Ilyenkor meglátja az ember kristálytisztán: milyen balga voltam, amikor a magam erejében jártam. Tudjátok, különös dolog ez a megerőtlenedés! Fokról fokra élem át. Tudom, hogyha életben maradok, amputált lábbal még nagyobb megerőtlenség alatt folyik majd életem. Azonban kezdem sejtetni, hogy ezzel a megerőtlenítéssel majd egészen új megtapasztalások is adatnak. Valakinek azt írtam a múltkor: Nem az a fontos, mi történik velem, hanem minden azon múlik, hogy ami történik, azt hogyan fogadom.

Gyakorlatilag ez azt jelenti: hálaadással veszem? Tudom, hogy nem önkény áldozata vagyok, hanem minden az engem hően szerető mennyei Atyám kezéből jön? Javamat szolgálja? Ha ezt tudom, akkor természetesen csak áldani és magasztalni tudom Őt.

A szenvedés nem érdem, de kiváltság. Azt hiszem, mindig gyanús lehet saját magunk előtt, hogyha az életünk nagyon simán folyt, utunk rózsák között, tövissek nélkül haladt. A Megváltó szenvedései óta feltárult egy szent titok és akinek ezt a titkot Isten megjelentette, azok nem menekültek előle, hanem magukat egészen kitérve mentek a titok beteljesülése elé: ez a titok az, hogy nem büntetés a szenvedés, hanem kegyelem. Isten a szenvedés által nem eltaszít magától, hanem szorosabban odavon magához.

Nem tudok tovább írni. El kell csendesednem. Nem tudom, aki olvassa majd e sorokat, megért-e ebben engem. Nem mondtam-e el túl sokat a titokból, amit sohasem tanulhatunk meg elméleti síkon, mindig csak gyakorlatban. Talán nem fognak egyesek megbotránkozni. E titokkal a szentélybe kell vonulni. Ott távol a mindennap zajától Isten szentségének csendjében világosodnak meg a dolgok a maguk igazi értelmében.

Az Ő szeretete, békessége vezéreljen bennünket, amíg majd hazaérkezünk. Nem sokára talán hangzik majd a szó: szolgám elég. Micsoda öröm lesz ott, ahol nem leszünk idegenek, vándorok, jövevények, hanem otthon leszünk az atyai házban.

Igaz szeretettel testvéretek az Úrban:

Ungár Aladár

Freiburg 1961. május 30.

A fehér betegágy

A fehér betegágyat sokan vették körül.

Ott állt a félelem.

Ott álltak a családtagok, akik egyáltalán nem tudtak mit kezdeni ezzel az ágygal. Zavartan keresték helyüket ebben az új helyzetben.

Ott álltak a baptista gyülekezet tagjai, akik megnyugtató módon mindig jöttek.

Étkészlettől zörgő táskák figyelemfelkeltő nesze jelezte, hogy a másik táska mélyén finom sütemény lapul. Kedves, figyelmes mozdulatok, kisimitott lepedő, egy pohár friss víz, megigazitott párna. Néhány SMS a legjobbkor.

Ott álltak a nővérek is, akik szokatlanul halkan végeztek munkájukat a kórteremben. – Erre csak a főorvos asszony tudja a választ, őt tessék megkérdezni – mondták. A háta mögött összesúgtak, és észrevette amint csendben a fejüket csóválják.

Ott állt a vádló is, aki élete minden percének kísérője volt. A szokottnál is jobb formában volt, jól érezte magát itt a kórházban. Egy SMS-e így szólt: „Te tehetsz arról, hogy ide kerültél, a bűneid miatt van mindez. Nem is fogsz máshogy meggyógyulni, csak ha hiszel a gyógyulásban. Velem ez soha nem fordulna elő, mert én hitből visszautasítom a betegséget. Remélem, tudod, hogy én ezt szeretetből írom.” – A szomszéd kórteremben fekvő középkorú nő jutott az eszébe, aki egy helyi karizmatikus gyülekezet tagja volt. Ő csak ilyen SMS-eket kapott. A gyülekezetéből senki nem látogatta meg.

Szünet nélkül ott állt ágyánál a fájdalom.

Gizi néni is ott állt az ágy mellett, aki a szomszéd ágy ideiglenes lakója volt. Hithű katolikus. Látta a Bibliát, ezért ő is próbálkozott. Többször kinyitotta, de nem járt sikerrel. Elkezdte az elején olvasni. Majd tanácsodra kinyitotta itt-ott, de nem tudott mit kezdeni vele. Letörölte róla a port és visszatette a kórházi polcra.

Ágya mellett állt a múlt is. Kevésnek, nehéznek és rövidnek tűnt.

Ott álltak ágya mellett a tervei is. Kétségtelen, ezeket mind ő hozta létre, de egy idő után életre keltek és átvették felette az irányítást. Zsarnokságuknak nem sikerült ellent mondania. Mi éltetünk, mi inspirálunk, nélkülünk nem élne! Eddig mindig óriásnak látta őket, de most félve húzták össze magukat a kórterem legsötétebb sarkában.

– Mi lesz velünk? – kérdezték, de náluk fontosabb szereplő tűnt fel az ágynál.

Igen, ott volt az ágya mellett az Isten is. Nem csodálkozott, nem sajnálkozott, sőt mintha örült volna.

– Vártam ezt az alkalmat, most végre van rám időm. Változások előtt állsz, és nélkülem nem fogsz boldogulni. Beszédem van veled!

– Eddig is sejtettem, de most már tudom: Te akartad, hogy ide kerüljek! A szenvedés, a fájdalom, minden rossz, ami körülvesz a te műved! És a diagnózis... mi lesz velem? Te tehetsz mindenről! Hallgattam Rád, de te becsaptál engem. Magamra hagytál számtalan helyzetben. Most itt vagyok, és biztos ennek is örülsz. Én nem ezt vártam Tőled!

– Én tényleg örülök, hogy itt vagy most velem. Figyelj jól! Te nem ismeresz engem, de én meg fogom neked mutatni, ki vagyok valójában. A jövőt együtt fogjuk élni, de ebben a kapcsolatban csak akkor fogod jól érezni magad, ha megismeresz.

– De hiszen én...

– Túl sok az én. Most éjfél van és holnap sok munkánk lesz, aludj.

***

Új nap, új fejezet. Ahogy Isten megérkezett, minden más szereplő lényegtelenné vált. Mindenre igényt tartott. Az időre, ami hirtelen tényleg ajándéknak tűnt. A figyelemre, amely nem tűrt konkurenciát. Eltűntette az ágy mellől a rejtvényűjságokat, regényeket. Egy könyvet hagyott csak ott, a Bibliát.

– Egyszerű dolgod lesz, de azt végezd tökéletesen. Készen állsz?

– Igen.

– Fogd a Bibliádat, bárhol kinyithatod, bárhol olvashatsz belőle, egy dolgot kérek csak tőled, amikor olvasod, néha állj meg, és mondd ki hangosan: Én ezt elhiszem! – és akkor megismeresz engem.

– Ez egyszerűnek tűnik.

A Biblia először a 34. Zsoltárnál nyílt ki:

„Az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott, megmentett mindattól, amitől rettegtem.” – rendben van Uram, én ezt még nem látom, de: Én ezt elhiszem!

„Öröme derülnek, kik rátekingenek, nem pirul az arcuk.” – Én ezt elhiszem!

„Kiáltott a nyomorult: az Úr meghallgatta, és minden bajából kiszabadította.” – Én ezt elhiszem!

„Az Úr angyala őrt áll az istenfélők mellett, és megmenti őket.” – Én ezt elhiszem!

„Éreztétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” – Én ezt elhiszem!

Fantasztikus napok következtek. Megszületett közben a diagnózis is, ami már nem volt annyira fontos, mert közben megtanulta, hogy „Sok baj éri az igazat, de valamennyiből kimenti az Úr!” A szomszéd körteremben meglátogatta azt az asszonyt. Átölelte Gizi nénit is és elmondta neki, hogy aki Istent őszintén keresi, az megtalálja. A terveit kidobta a szemébe. Jövőjét az Úrnak adta át.

A családját megvigasztalta. A nővérekre rámosolygott. Látta a vádló riadt tekintetét is, már tudta, hogy legyőzhető.

Szabó Imréné

85 éve történt

Dr. Somogyi Imre

Somogyi Imre testvér, a magyar baptisták egyik legnevesebb vezetője 1927. március 28-án – 85 éve – kapta meg a Lynchburgi Baptista Szeminárium és Egyetem kitüntető elismerését, a Doctor of Divinity címet.

A napokban régi iratokat rendezgettem, olyanokat is, amelyeket Amerikából hoztam

haza. Köztük találtam az itt mellékelt plakát egy eredeti példányát. Akkor így hívogattak Amerikában magyarok magyarokat.

Somogyi testvér 1926–27-ben közel 20 amerikai magyar baptista gyülekezetet látogatott meg és számos nem baptista magyar–amerikai rendezvényen tartott előadást.

Ezek közül az egyik legfontosabb az 1926. március 15-i beszéde volt Cleveland Ohióban, ahol az első amerikai Kossuth-szobor leleplezési ünnepén tízezer magyar gyűlt össze ünnepelni...

Emlékezzünk elődeinkre, kövessük hitüket, legyen példa előttünk kitartásuk, buzgóságuk!

– am –

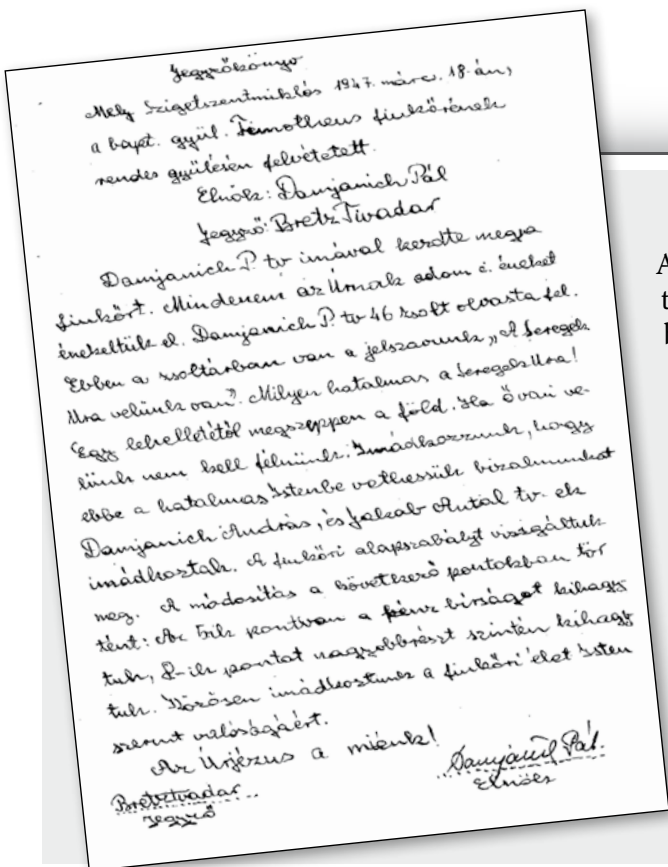

Fiúkörok régen

A szuper számítógépek és az internet világában avittnak is tűnhet régi jegyzőkönyvek idézgetése. Gyakorta van azonban olyan érzésünk, hogy a kevés több volt, más volt, lelkebb volt... Ugyanezen az oldalon a régi vasárnapi iskolákról közöltünk néhány adatot, itt pedig egy 65 éves fiúköri jegyzőkönyv egy oldalát mellékeljük. Remélem, hogy olvasható lesz. A Timótheus Fiúkör (Szigetszentmiklós) elnöke akkor *Damjanics Pál* testvér volt, később előjáró, karmester, zeneszerző, a Zeneügyi Bizottság tagja (sok éve az örök hazába költözött), jegyző pedig *Bretz Tivadar*, Bretz Vilmos lelkipásztor testvér idősebb fia, aki Amerikában végezte el a teológiát és lett számos angol nyelvű gyülekezet pásztora, közben pedig az amerikai magyar baptista misszió egyik erőssége – most 80 éves, akkor 15 volt – ezúton is üdvözljük. „Gyerekekemberek” formálódtak a fiúkörben és lettek hasznos szolgálói az Úrnak...
– a szerk –

Vasárnapi iskolák régen

Bretz Vilmos lelkipásztor hagyatékából **Bretz Vilmosné Gerwich Amália** testvér adott át nekem sok évvel ezelőtt egy vastag kéziratos kötetet. A címe: „Baptista vasárnapi iskolai bizottság, Jegyzőkönyv”. Az első bejegyzés 1920. dec. 8-i keltezésű. Akkor **Nagy Pál** volt az elnök, **Szabadi F. Gusztáv** a titkár, és a tagok: **Kleesz Jakab**, **Welker József**, **Berleth Jakab**, és **Steiner István**. Az utolsó jegyzőkönyv dátuma 1938. okt. 26. Ekkor elnök: **Mészáros Sándor**, titkár és jegyző: **Bretz Vilmos**. Jelen voltak még: **Szabadi F. Gusztáv**, **Nagy Pál**, **Dobner Béla** és **dr. Udvarnoki Béla** vendégként.

A Trianon utáni és a második világháborút megelőző baptista misszió különös lenyomata – természetesen csak egy bizottság vonatkozásában – ez az anyag. A kalligrafikus kézírás gyönyörű. „Mutatóban” közlünk egy oldalt, amelyen többek között ez olvasható: „A titkár jelentése: A beérkezett vasárnapi iskolai statisztikai ívek szerint jelenleg 210 vasárnapi iskolánk van. Ezekben van 346 tanítónk, és csak 308 tanítónő. 2347 fiú, és 2820 leánygyermek. Tanítónőkben hiány van.

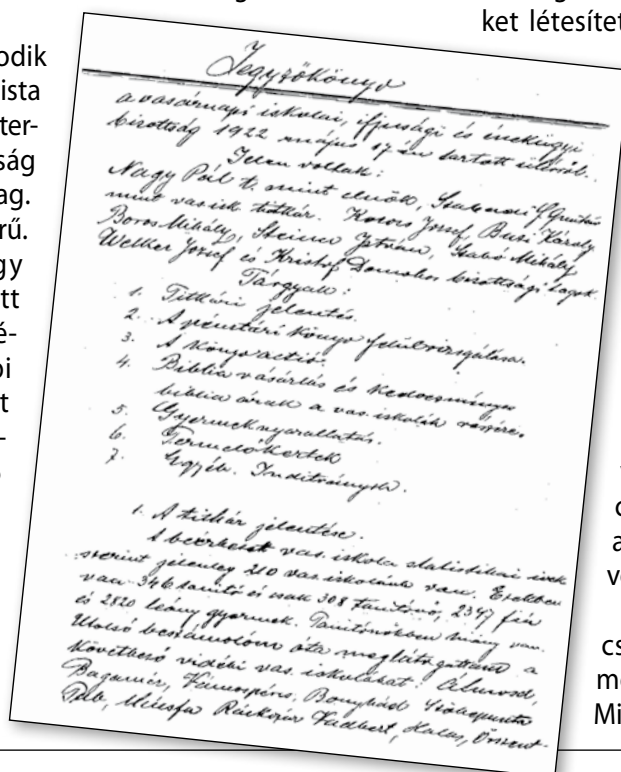
Utolsó beszámolóim óta meglátogattam a következő vidéki vasárnapi iskolá-

kat: **Álmosd**, **Bagamér**, **Vámospércs**, **Bonyhád**, **Szőkepuszta**, **Dab**, **Múcsfa**, **Ráckozár**, **Vadkert**, **Halas**, **Őrszentmiklós**, **Törökszentmiklós**, **Monor**, **Sárospatak**, **Budafok** és több környékbeli iskolákat. Ruhasegélyben 350 gyermek részesült, amelyre a segélybizottság 140.000 koronát, a saját bizottságunk pedig 45.947 koronát adakozott. A bizottság a segélybizottság jóindulatáért ezúton is köszönetet mond. A nyomorban levő szülőknek e segély nagy örömet okozott. Hajdúböszörményben márc. 28–29-én vas. iskolai gyűlést tartottunk, amely nagy részvételnek örvendett.

Pénztárunk megszilárdítása érdekében termelőkerteket létesítettünk, amely eszme ha nem is

mindenütt talált megértésre, de a beérkezett tudósítások alapján nagy reményre jogosít. Ezenkívül foglalkozunk gyógynövény gyűjtésével, ócska ruhadarabok gyűjtésével stb. Ebben a tekintetben nagy segítségünkre van **Kiss Károly** testvérünk, aki ebben szakember. A bizottság megbizta a jelenlevő **Kiss K.** testvért egy rövid »Utasítás a gyógynövények gyűjtésére és szárítására« című füzet megszerkesztésére, amely a vas. iskolai főtanítóknak volna küldendő...”

Egy vesztett háború után, a csonkahazában, ezek az adatok megdöbbentőek! Hol tartunk ma? Mit teszünk ma?
– am –

Nyolcvan éve

Emlékezés Tassi Imrére

„1932-ben *Tassi Imre* testvért bízta meg a körzet, a dabi misszió vezetésével. Tassi testvér 1901. szeptember 22-én született. 1918. május 19-én tért meg 17 éves korában, bemerítkezett *Nagy Pál* testvér által. Mint felavatott gyülekezeti vén végzett lelkipásztori munkát Dab, és az akkori dabi körzethez tartozó Borjád, dunántúli körzetében. Tassi testvér 1932–1944. december 7-ig, – míg váratlan halála által az égi hazába költözött – végezte a rábízott pásztori munkát. Értelmes, józan gondolkodásával, hívő férfias karakterével komoly tekintélyt szerzett a gyülekezetnek a község népe előtt. Községi tisztsgének hívóies, becsületes helytállása még ma is emlékként él nemcsak a baptisták között, hanem más vallású atyafiak szívében is. Tassi Imre testvér a dabi körzetben igehirdetési szolgálata mellett nagyon építően gyümölcsöztette az Úrtól kapott ének-zenei tehetségét. Ezzel az Istentől kapott talentummal oly hűségesen sáfárgodott, szervezett, dolgozott, hogy a dabi jó énekkarról nemcsak Dömsödön tudtak, de a messze környékben is. Fiatalon való elköltözése megrendítette az árván maradt családot, de megrendítette a gyülekezetet is. Örülnénk, ha most itt közöttünk lehetne, nekünk azonban meg kell nyugod-

Tassi Imre (1901–1944)

nunk az Úrban, akinek joga van bemenni az Ő virágoskertjébe és azt a virágot, leszakítani, amelyik neki tetszik.

»Ama nemes harcot megharcoltam futásomat elvégeztem a hitet megtartottam.«

***

A KÜRT c. remekül szerkesztett baptista ifjúsági folyóirat 1940-ben a következő, különös „ajánlatot” tette Móricz Zsigmondnak. Mivel szorosán kapcsolódik, megemlékezésünkhöz, teljes egészében közöljük.

– a szerk –

„Ajánlatot tennék!

Móricz Zsigmondnak a – minden magyar életpillanat – aranytollú írójának.

Ha egyszer Dél Pest megyében lesz dolga, mondjuk egy vasárnap, templomjárás idején, keresse meg a

dabi baptista imaházat. Dömsöd a neve most annak az egyesített két falunak: Dabnak és Dömsödnek. De azért a dabiak-dabiak maradnak, amíg csak élnek és meg nem halnak. Nos a dabi baptista imaházban találni fogsz – mert két héttel ezelőtt én is ott találtam – egy ének- és zenekart 60–70 taggal, köztük piros arcú fiatal fiúkkal, lányokkal a magyar pusztá egyszerű gyermekeit, akik kottából énekelnek, muzsikálnak oly szépen, hogy az ember lelke önkénytelenül is leborul örömkönyeket sírva az Úr trónusa elé. Ezt az ének- és zenekart egy falusi parasztember tanítja. Egy kun ivadék, fűrgye magyar fiatalember, Tassi Imre, aki a falu közgyámja. Tehát – hivatalbéli személyiség, de kétkezi munkásember – aki az egyik alkalommal a harmónium mellett ül, majd mandolint akaszt a nyakába, s ha kell: a nagybögő mellé áll a zenekarban, aztán az énekkart vezényli a pálcát remek biztonsággal forgatva kezében..., ha kell szólót énekel, s mindenek felett PRÉDIKÁL! Választékos szép magyarsággal. Hozzá hasonló egyéniségeket, számosat említhetnék fel gyülekezeteinkből, de Tassi Imre úgy érzem, mindennek megszemélyesítője. Ha Móricz Zsigmond találkozna ezzel az emberrel, biztosra veszem, hogy az általa olyannyira szeretett magyar parasztot még jobban szeretné.”

(KÜRT 1940. év 7. szám 4. oldal)

A JÓ PÁSZTOR Közhasznú Alapítvány • Adószáma: 18696619-1-13
A Napsugár Gyermekektől Alapítvány • Adószáma: 19175955-1-13

Mindkét alapítvány jogosult arra, hogy fogadja a befizetett adó 1%-át.

Szeretettel kérjük olvasóinkat, ha támogatni szeretnék valamelyik alapítvány misszióját adójuk 1%-ával, akkor a rendelkező nyilatkozaton ezt tegyék meg. Itt jegyezzük meg, hogy a Napsugár Gyermekektől Alapítvány szervezésében épült újjá a szöppepusztai imaház és létesült és bővült a gyermektábor, kialakításra került a parkerdő.

A mellékelt csekk fölhasználható mindkét alapítvány támogatására. (A csekk jobb felső sarkán jelezhetjük az adomány célját!) Ezúton is köszönjük – ahogy azt levélben már megtettük – az adományokat. Kívánjuk, hogy az Úr gazdagon pótolja vissza mindazok szeretetét, akik nemes áldozatot hoznak nemes célokért.

A varázserdő*

Egyszer volt, hol nem volt egy varázserdő. Ebben az erdőben sok apró csoda történt nap, mint nap. Enyhe szellő fújdogált a fák ágai között, és a nap sugarai simogatták a növényeket.

A vadgyümölcsök illata minden állatot az erdőbe csalogatott. A virágok tanácsot adtak az apró állatoknak, a fák pedig ágaikkal varázssenét suttoztak.

Sok vidám állat élt ebben az erdőben, akik mindig segítettek egymásnak és a varázslatokról beszélgettek. Egy ilyen csoda történt Gida Lilivel is.

Egy téli napon Lili élelemért indult mamájával az erdő közepe felé. Apró lábaival a mamája mellett ugrándozott. Néha le-lemaradt, de kicsi sietséggel hamar utolérte. Pontosan figyelte mamája nyomait a friss hóban és vidáman ugrándozott közben. Nemsokára meg is érkeztek az etetőhöz. Sok üde finomsággal töltötte meg pocakját és megelégedve indultak visszafelé.

Egyszer egy szép dalra lett figyelmes. Rigó Réka dalolt egy fa ágán és Harkály Hunor csőre kopogásával segített neki. Gida Lili korábban még nem hallott ilyen szép nótát és apró szemével csodálta az ismeretlen énekeseket. Arra gondolt:

– Bárcsak nekem is ilyen szép hangom lenne!
Észre sem vette, hogy messze került mamájától.

A hó nagy pelyhekben kezdett hullani, és az anyja nyomait belepte. A hófelhő sötét árnyékot borított az erdőre.

Lili nagyon egyedül érezte magát, hiszen korábban sohasem járt még egyedül távol az otthonától.

Ahogy így töprengett magában, egy csapat apró állat sietett köréje segíteni. Elmesélte nekik, hogy a madarak dalát hallgatta, és közben veszítette el a mamáját.

Látták, hogy a nyomokat már nem követhetik a nagy hóban és az irányt sem látják a sötétben.

Amint így tanakodtak a sötétben, egy halk hangra figyeltek fel.

Gyere utánam és hazavezetlek!

Ki szólított?

Tudom, nem láthatsz, de bízz bennem!

Az állatok biztatták, hogy kövesse, hiszen nem más-hol él, mint a varázserdőben.

Lili bátortalanul, de elindult a hang felé. A fák fölött egy aranylós csillag világította meg az ösvényt. A hosszú úton hazafelé lábai belesüppedtek a magas hóba, de nem adta fel. Anyja hiánya nagyobb volt a félelménél.

Nemsokára megtalálta a mamáját és megígérte, hogy máskor nem marad el tőle. Pici szívébe nyugalom költözött és nyomban álmra hajtotta fejét anyja ölében.

Milyen jó, hogy Lili figyelt a segítő hangra és követte a világító csillagot! Ha te is figyelsz a „jó” hangra, megtalálod azt, akit keresel!

* Ezt a remek mesét a 11 éves Sas Dorika (Dömsöd) írta, aki a legutóbbi országos meseíró versenyen – persze egy másik mesével – 3. díjat nyert. Gratulálunk!

Köszönetnyilvánítás

Január végén postáztuk az adóbevalláshoz szükséges igazolásokat mindazoknak, akik azt kérték, és adószámukat megadták. Hálásan köszönünk minden segítséget. Továbbra is számítunk Kedves Olvasóink támogatására. Az Úr gazdag áldását kívánjuk a 2012-es esztendőre is.

Testvéri üdvözléssel: – a szerk. –

JÓ PÁSZTOR

Kiadja: JÓ PÁSZTOR KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

PMB 12. PK 60.255/2002/4.

Számlaszám: 11742252-20061533 OTP Bank Rt.

Adószám: 18696619-1-13

Tel.: 06-20/886-0845 • Fax: 06-24/468-108

Levelezési cím: 1431 Budapest, Pf. 171

E-mail cím: jopasztor@baptist.hu • www.jopasztor.baptist.hu

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Almási Mihály

Irodalmi szerkesztő: Gerzsenyi Sándor

Zenei szerkesztő: Tóka Szabolcs

Nyomás: Mátjus Bt. • HU ISSN 1786-268X

GYEREKREJTVÉNY

Kedves Gyerekek!

Az első oszlopban városokat, földrajzi helyeket, a másodikban pedig eseményeket soroltunk fel. Kösd össze őket, melyik melyikhez tartozik. Keresd meg azt is, hogy hol olvashatunk ezekről az eseményekről (Könyv, fejezet, esetleg versek).

Kösd össze őket!

Helyszín	Esemény
1. Betánia	a. Itt élt Zákheus
2. Jerikó	b. Itt történt a csodálatos halfogás
3. Kapernaum	c. Itt fogták el Jézust
4. Bethesda tó	d. Itt gyógyította meg a százados szolgáját Jézus
5. Gecsemáné kert	e. Itt börtölt Jézus 40 napig, és ez volt megkísértésének színhelye
6. Olajfák hegye	f. Itt gyógyított meg Jézus egy évekeig béna embert
7. Tibériás tenger	g. A víz borrá változtatása
8. Kána	h. Az 5000 ember megvendéglése itt volt
9. Betsaida	i. Lázár feltámasztása itt történt
10. Júdea pusztája	j. Innen történt Jézus mennybemenetele

Beküldési határidő: 2012. február 29.

A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára

Címünk: Jó Pásztor Alapítvány,

1431 Budapest, Pf. 171.

Az előző rejtvény helyes megfejtése: HÁLAADÁS

Helyes megfejtést küldtek be: Marton Lea (Szigetmonostor), Kovács Ákos (Bp), Szentesi Mira és Molli (Pécel), Nagyapáti Péter (Baja), Farkas Alex (Csengőd), Mészáros Dávid (Csengőd), Vári Tímea (Kiskörös), Tömöri Gábor és Abigél (Hajdúbogos), Majnár Titusz (Törökszentmiklós)

Gratulálunk!

TÁJÉKOZTATÓ

Lapunkat – továbbra is, mint eddig – minden érdeklődőnek térítésmentesen megküldjük, aki kéri. A költségeket azok az adományok fedezik, amelyeket Kedves Olvasóink küldenek. Továbbra is bátorítjuk azokat, akik megtehetik, hogy támogassák a Jó Pásztor Alapítványt, hogy egyre több helyre jusson el az Evangélium, a jó hír a mi Urunk Jézus Krisztusról.

Minden adományt visszaigazolunk. Ezt a lapot – az Úr kegyelmes gondviselése mellett – az olvasók tartják fenn. Sem állami támogatást, sem pályázati pénzeket soha nem kértünk és

nem fogadtunk el. Ezt az elvet követjük a 2012-es esztendőben is, és ameddig tehetjük, minden határon túli magyarlakta vidékre is postázzuk a Jó Pásztort: Erdélytől a Felvidékig, Amerikától Ausztráliáig.

Ezúton köszönjük a legkisebb összegű adományt is és minden Kedves Olvasónknak, Támogatónknak sok áldást kívánunk.

Testvéri üdvözzellett:

Dr. Almási Mihály
kiadó-szerkesztő

KVÍZ KÉRDÉSEK

Kedves Rejtvényfejtők!

Eredetileg csak olyan kérdéseket szerettem volna összeállítani, amiben hó, jég, dér, tehát téli csapadékok szerepelnek. A bibliai események földrajzi elhelyezkedése miatt ezek a szavak ritkák. Magyar utalást nem találtam, de egy angol cikk szerint a hó mindössze 23-szor kerül megemlítésre a Bibliában, 21-szer az Ószövetségben, és kétszer az Újszövetségben. A dér és jég (ha nem jégeső) még ennél is ritkább. A zúzvara szót pedig sem a Károli, sem az új fordítás nem tartalmazza.

A kérdéseket összeállította: Dr. Sajben Klára
Beküldési határidő: 2012. február 29.

HÓ, JÉG ÉS EGYÉB TERMÉSZETI JELENSÉGEK

1. Kik voltak a mennydörgés fiai?

- Anák fiai
- Fülöp és Bertalan
- Jakab és János
- Jákób és Ézsau

2. Hol olvasunk a hó és a jégeső raktáráról?

- Zakariás könyvében
- Jób könyvében
- Ámós könyvében
- Abdiás könyvében

3. Hol olvasunk arról, hogy talantum nagyságú jég esett az emberekre?

- A hét csapás egyike során
- A Zsoltárok 78. könyvében, Izrael ellenségeire és szülőikre hullik ilyen jégeső
- Amikor Józsué megverte a kánaániakat, többen pusztultak el jégeső, mint fegyverek által
- Jelenések könyve, a harag poharainak kiürítése során

4. Melyik eseményhez kapcsolható földrengés?

- Dániel az oroszlánok vermében
- Pál és Szilász kiszabadulása a börtönből
- Gedeon győzelme
- Mózes vizet fakaszt a pusztában

5. Melyik betegséget hasonlítja a Biblia a hóhoz?

- Lepra
- Fekély
- Sápadtság
- Sorvadás

6. Hol olvasunk a hét mennydörgésről?

- Sámuel kérte az Úrtól, amikor a nép királyt követelt
- A Jézus halálát kísérő jelenségek egyike volt
- A Jelenések könyvében szólal meg a hét mennydörgés
- Zakariás egyik látomása szölt a hét mennydörgésről

7. Hol olvasunk a Göncöl-szekérről (Nagymedve)?

- Ámós könyve 5. rész
- Zsoltárok 118. rész
- Ézsaiás könyve 14. rész
- Jób könyve 38. rész

8. Kit vett magához az Úr forogszélben?

- Énók
- Illés
- Elizeus
- Sámuel

9. Kiről van feljegyezve, hogy megölt egy oroszlánt, amikor egyszer hó esett?

- Sámson, és az oroszlán hullájában egy méhraj és méz volt
- Dávid mondta magáról, hogy mint pásztor, védte a juhokat és oroszlánt is ölt
- Dávid egyik vitéze, Benájá volt, aki ezt tette
- Dániel, amikor a veremben volt

10. Hol olvassuk, hogy ez előlelők tisztábbak voltak, mint a hó?

- Jeremiás Siralmi 4. rész
- Zsolt. 51. rész
- Ézsaiás könyve 1. rész
- Ezékiel könyve 27. rész

+1 Kérdés: Hol olvasható: „olyan havat ad, mint a fehér gyapjú, olyan deret szór szét, mint a hamu”?

- Ézsaiás könyve 51. rész
- Hóseás könyve 14. rész
- Jób könyve 31. rész
- Zsoltárok 147. rész

Az előző feladvány helyes megfejtése:

1–b Olaj, Lukács 10:14; **2–c** Amnón, 2Sám 13:28; **3–a** Sátoros ünnep, 5Móz 16:13; **4–b** Sámson, Bír 13:7; **5–d** Király, Péld 31:4; **6–c** Júda, 1Móz 49:11; **7–d** Libanon, Hós 14:8; **8–a** Három, 1Móz 40:10; **9–d** Eskől-völgy, 4Móz 13:24; **10–b** Bír 9:13, A királyt választó fák története; **11–b** epével kevert bort, Mt 27:34; **12–c** Mózes éneke, 5Móz 32:33; **13–a** A terméketlen fügefá példázatában, Lk. 13:6.

A megfejtést beküldték:

Piros Elemérné (Bp.), Mészáros Lajos (Bp.), Lomjanszkiné Torgyik Zsuzsanna (Kiskőrös), Marton Debóra (Lénárdaróc), Majnár Sámuel (Törökszentmiklós) és további 73-an, akik a keresztretjénnel együtt küldték be megfejtésüket. (Lásd a keresztretjénnel megfejtők névsorában a csillaggal jelölt neveket.)

Gratulálunk!

Gerzsenyi Sándor: REPÜL A SAS-MADÁR

*Sas-fiókának nevezett egy nyáron
Gyermekkoromban az édesanyám.
Úti célunk volt a Bükk Várhegy-csúcsa.
Féltő szemekkel nézett föl reám.*

*„Ugye, a sasnak sziklán van lakása?”
Vidáman mondta: „És ott is marad!”
Jó lenne Isten közelében élni...
Szóltam, s belém égett a pillanat.*

*Apámat sasnak láttam, szárnyalónak.
Nincs semmi baj, hisz én is az leszek!
Hogy sassá váljak, napról-napra buzgón
Emeltek az imádkozó kezek.*

*A sas nem fél soha! – oktatta bölcsen
A szívemet a nagy hitű „öreg”.
Ki fennen száll, nem szennyezi föld mocska,
S hiába vetnének reá követ!*

*Felülnézetből a hegy dombnak látszik,
És minden kisebb, minden egyszerűbb.
Zaklatott szívvel indultál, de ott, fönn
Megnyugvást nyersz és kellemes derűt.*

*Hej, sas-madár! A cél ilyen közel már!
Néhány nagy ív, és megleled helyed:
Tárul az ajtó, és egy átszegezett
Drága kéz éppen feléd integet!!!*

*Emelkedj mindig felhők magasába,
Isten gazdag értelme száll veled.
A lenn hagyottat ég szemével látva,
Elcsendesedik lelked-szellemed.*

*Repül a nagy madár. Emelkedik. Nézd:
A szembe-szél is felhajtó erő!
Nem kell csapkodnia. Éles szemével
Látja a célt, és ő lesz a „nyerő”.*

*Az Úr ígerte: sas-szárnyakon hordoz,
Fiai felett lebeg szüntelen.
Megújul ifjúságod. Bízj magad rá!
„Ó, el ne hagyj, Uram, maradj velem!”*

*Ni csak! – kiáltom. Amott, messze-távol
Egy magas hegy csúcsán mit lát szemem?!
Az ott a rég megígért Örök Város,
A tökéletes, szent Jeruzsálem!*

*Szabályos, mint a négyzet. Négy falában
Tizenkét gyöngy-kapu. – Ó, hol vagyok?!
Isten lakik a városban s a Bárány!
Arany-utcákon aranyfény ragyog.*

Olvasóink írják

Amikor megjön az Jó Pásztor újság, szinte mindent félretéve olvasom át a színvonalas cikkeket, verseket és éneket. Leülök a zongora mellé, eljátszom, többször elénekelem. Ez nekem felüdülés.

Gerzsenyi testvérem verseit szívesen és örömmel tanulgom és egy-egy szolgálatban felhasználom... Örömmel olvastam a családi visszaemlékezést is, annál is inkább, mert Kirner testvér (nekem Berci bácsi) sokszor mesélt a családban jelenlévő szeretetről, hiszen evangélikációs útjain sokszor meglátogatta a Gerzsenyi családot is.

A mostani számban pedig a Czine testvér életútját bemutató írást olvastam többször is. Tudtam, hogy Berci bácsi sokat és szívesen dolgozott együtt Czine testvérral az evangélikációs körutakon. Azt is, hogy írt róla visszaemlékezést, méltatva életútját. Örülök, hogy Czine Erzsike utánajárt, felkutatta ezt az összefoglaló írást és közreadta testvéreimen keresztül... (Nuszbaum Ferencné Magdi)

***

Mindig értékeket találunk a Jó Pásztor lapban, mindent érdeklődéssel, szeretettel olvasok végig. Gerzsenyi Sándor tv. Őszikék-versei is nagyon tetszettek.

Örülünk a Czine Ferenc testvér életéről szóló cikksorozatnak. (GE-né – Bp.)

**A JÓ PÁSZTOR megtalálható az interneten is:
www.jopasztor.baptist.hu**

HITVALLÁS

Előjáték (Parlando)

Zene és szöveg:
Tóka Szabolcs (Róma 8:31-39 alapján)

D Fiszm G D D⁷ G Em A⁴ A

D D⁷ Em/G D E⁷ Ha

Is - ten ve-lünk, ki-cso-da el-le-nünk? Ő az egy-szü-lött Fi - át ad - ta ér-

A⁴ A D D⁷ Em/G D/Fisz E

tünk! Nem kí - mél-te Őt, kí-n-ha-lált szenvedett, de fel - tá - madt, és mennybe

A D⁷ Refr. G A⁷/G D/Fisz G D/Fisz

ment! Mert meg va-gyok ar-ról gyö - zöd - ve, hogysem ha-lál, sem é - let

G A⁷/G D/Fisz Hm Em

sem an - gya - lok, sem fe - je - del - mek, sem ha - tal - mas - sá-

Em⁷/D A/Cisz Fiszm Hm/D G Gisz⁰⁷

gok, sem je - len - va - lók, sem el - jö - ven - dők, sem ma-gas-ság, sem

D/A Hm Bb+ A⁴ A G D A G

mélység, sem semmi más te-remt-mény nem sza-kit-hat el az Is - ten sze-re-

A⁷/G Fisz/D Em A⁴ A G D⁴ D

te - té - től, a - mely a mi U - runk Jé - zus Krisztus - ban van!

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	
14								15						16
17			18			19	20		21				22	
23		24		25				26				27		
28			29		30				31		32			
		33		34		35				36		37		
	38			39	40		41			41a			42	43
44			44a			44b						45		
46			47						48			49		
	50	51			52			53		54	55			56
57		58		59					60		61		62	
63	64					65				66		67		
68			69		70		71		72		73		74	
75			76				77		78				79	
	80													

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtendő igevers a vízszintes 80, függőleges 2, vízszintes 45, vízszintes 44, vízszintes 1 és függőleges 20 alatt található.

Beküldendő az igevers és az igehely.

Beküldési határidő: 2012. február 29.

A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára

A rejtvényben szereplő nevek az új fordítás szerint kerültek beírásra, az ettől való eltérést külön jelezzük.

Vízszintes: 1. A megfejtendő igevers ötödik része 14. Nőé egyik leszármazottja, a szigetlakó népek egyike – ford. 15. Júda királya, uralkodása alatt élt Ézsaiás próféta – ford. 17. A rubídium vegyjele 18. ...-Shamra, Ugarit ősi város másik neve 19. Szólit – ford. 21. Les betűi keverve 22. Cipész eszköz 23. Olasz, spanyol és luxemburgi autójel 25. Híres német számítástechnikai vásár 27. Izzó 28. Ennek a városnak volt a királya Gilgames 30. Ő kérdezte, hogy származhat-e valami jó Názáretből (Kár.ford.) 33. Középkori rang 35. Színültig 36. Lábán idősebbik leánya 38. Hárem egynemű betűi 39. Pára! 41. Hatalmi intézményrendszer 42. Duplázza: sérülés gyereknyelven **44. A megfejtendő igevers negyedik része** **45. A megfejtendő igevers harmadik része** 46. Egyiptomi napisten 47. Dönt 48. A dióban van! 49. Hamis 50. ... Ráby (Jókai regénye) 52. T-vel az elején: farol 54. Hegedű része – ford. 58. A tizenkét

tanítvány egyike 61. Sík terület 63. Összemar! 65. Jób egyik barátjának lakhelye 67. Fogaival öröl 68. Fordított szolmizációs hang 69. EHB 71. Kínai név 72. Az ember 'azonosítója' 74. Sierra Leone második legnagyobb városa 75. Júdás, a Jakab fia 78. Ézsau sógora volt **80. A megfejtendő igevers első része**

Függőleges: 1. A Bibliából is ismert perzsa király **2. A megfejtendő igevers második része** 3. Az avarban van! 4. Ajtón van – a középső betűn ékezet hiány 5. Jód, gallium és szén vegyjele 6. Egyiptomnak ezen a részén telepedtek le Jákób és fiai 7. Dorkás – ford. 8. Estefele! 9. Nem ugyanolyan 10. Ráhel szolgálója 11. Mezőgazdasági eszköz 12. Szolmizációs hang 13. Ennek a városnak a kapuját vitte fel a hegytetőre Sámson – ford. 16. Csipős **20. A megfejtendő igevers hatodik része** 24. Sikem előjárója Abimelek idejében – ford. 26. „Meddig a szem ... pusztá földön, égen” (Arany J.: Toldi) – ford. 27. Vágó felülete 29. A kígyó neve a Dzsungel könyvében 31. Becézett női név 32. Áramszolgáltató vállalat rövidítése 34. Szóösszetételekben tíz a mínusz kilencedikent jelent 38. Jákób egyik fia 40. Sütemény – ford. 41a. Ebben a völgyben kövezték meg Ákánt 43. Íme 44. Strázsza 44a. Bibe betűi keverve 44b. Kedvelt izraeli üdülőhely 45. Ábrahám testvére 51. ... Sámuel, magyar király volt 53. A Varázsfuvola c. opera egyik szereplője 55. Az egyik legismertebb Sumér város. Innen indult el Ábrahám Kánaán felé 56. Fúvós hangszer 57. Ábrahám atyja – ford. 59. Jákób felesége 60.

Énós fia – ford. 62. Híres bibliai szőlőtulajdonos 64. Almakeverék! 66. Hegy, ahonnan Mózes meglátta az ígért földjét 69. A hidrogénbomba atyjának keresztnéve 70. A buborékban van! 73. Büntető eljárás megindítását megalapozó esemény 76. Idéz egynemű betűi 77. Téli sport 79. Megfelel

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

Mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt (Filippi 4:6b)

Helyes megfejtést küldtek be: Kovács Bálint* (Újkígyós), Lomjánszki János* (Órbottyán), Polányi István* (Bp), Martonné Szlepák Margit* (Tahi), Spangenberg Rudolf* (Kömlő), Nagy Sándorné* (Berettyóújfalu), Polányi Károlyné* (Bp), Lórik Jánosné* (Bp), Németh Emília (Szombathely), Papp Béláné* (Pécs), Dobna Béláné* (Bp), Döme Károlyné* (Zirc), Szutor Józsefné* (Bp), Hodoszó Jánosné* (Méhkerék), Nuszbaum Ferencné (Gödöllő), Gulyás Ernőné* (Bp), Rück Henrikné* (Kömlő), Vajda Jánosné* (Orgovány), Surányi Pál Istvánné* (Dunaharaszti), Ilyésné Katona Ibolya* (Pécel), Nagy Sándorné* (Berettyóújfalu), Lisztes András* (Albertirsa), Bató Tiborné* (Ócsa), Vezsenyiné Ács Magdolna* (Pécel), Bócsa Sára* (Dunaújváros), Kustán Erzsébet* (Dunaújváros), Sándor Mária* (Bp), Szegedi Gyuláné* (Kiskőrös), Bató Pál* (Dunaharaszti), Horváth Béláné* (Szada), Györki Árpádné* (Szada), Feik Jánosné* (Pécs-Somogy), Gyaraki Lászlóné* (Békés), Kissné Kovács Valéria* (Hajdúböszörmény), Grósz Györgyné* (Kétegyháza), Barta Gyuláné* (Mezőkövesd), Dan János* (Békés), Serestyén Gyula* (Debrecen), Kerekes Béláné* (Mágocs), Ádám Lászlóné* (Sajószentpéter), Szirbucz Mihályné* (Kétegyháza), Varga Lajosné* (Isaszeg), Sáfri János* (Pécel), Sóvágó Antal* (Hajdúböszörmény), Petrik Istvánné* (Tard), Mihály Sándor* (Szada), Tóthné Szűcs Csilla* (Békés), Gyaraki Mihályné* (Békés), Végh Sándor Bálint* (Bp), Gaál Miklósné* (Tard), Lisztes Tibor* (Berettyóújfalu), Schmahl Henrikné* (Balatonszemes), Tulkán Péterné* (Kétegyháza), Kissné Ady Éva* (Békés), Rózsa Tiborné* (Kiskőrös), Barna Rezsőné* (Pécel), Lovász Mihály* (Kiskőrös), Petrik Ádámné* (Órbottyán), Petrik Borisz* (Órbottyán), Kovács Sándorné* (Miske), Dr. Varga Lászlóné* (Pécel), Farkas Gyuláné* (Csengőd), Bathó Erzsébet* (Rév-Komárom), Vincze Jolán* (Domoszló), Nyári Istvánné* (Kaposvár), Vári Györgyné* (Kiskőrös), Marton András* (Bp), Gál Sándorné* (Gárdony), Marton Elemér* (Lénárdaróc), Hégyel Béláné* (Békés), Asztalos Bogdán* (Bp), Lomjánszkiné Torgyik Zsuzsanna (Kiskőrös), Szűcs Gábor (Bp), Juhász János (Kiskunhalas), Kovács Imréné (Räckeresztúr) Kalmár Lidia (Kiskőrös), Körömi Károly (Monor), Török János (Tabdi), Forrás Ferenc (Bp), Trenka Józsefné (Nógrádmegyer), Gyurján Istvánné (Kiskőrös), Neuheiser Jánosné (Borjád), Török Sándor (Debrecen), Kovács Lászlóné (Mezőtúr), Lami Ferencné (Tuzsér), Bárány Bertalanné (Órhalom), Baráth Imréné* (Nyíregyháza), Zóka Benjámin* (Pécs-Hird), Majnárné Szommer Annamária (Törökszentmiklós)

Könyvjutalomban részesült: Feik Jánosné (Pécs-Somogy), Németh Emília (Szombathely), Szutor Józsefné (Bp), Török János (Tabdi), Gyaraki Lászlóné (Békés)

Gratulálunk! Jutalmukat postán küldtük el.